

РЕШЕНИЕ

№ 1107

гр. София, 02.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четиринадесети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Мария Райкинска Въззивно гражданско дело
№ 20211000501364 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 - чл. 273 ГПК.

С решение № 261907/18.12.2020 г. по гр.д. № 16296/2017 г. на СГС, I-16 състав е осъдено ЗАД „Армеец“ АД, на основание чл. 432 КЗ, да заплати на Е. К. Н. сумата 5000 лева – представляващи застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди – болки и страдания за претърпени травматични увреждания от ПТП, реализирано на 31.07.2017 г. в гр. Перник, ведно със законната лихва върху тази сума от 20.11.2017 г. до окончателното ѝ изплащане, като искът е отхвърлен за разликата до претендираните 50 000 лева, като неоснователен.

Ищцата Е. К. Н. е депозирала въззивна жалба с която обжалва първоинстанционното решение в неговата отхвърлителна част. Излагат се доводи, че обжалваното решение е постановено в нарушение на материалния закон, съдопроизводствените правила и е необосновано. Решението било постановено в нарушение на принципа по чл. 52 ЗЗД и не съответствало на събраните доказателства. Не били съобразени тежестта на увредите и периода на търпените вреди и присъденото обезщетение било несправедливо Моли да бъде отменено първоинстанционното решение в обжалваната част и на ищцата да бъдат присъдени още 45 000 лева ведно със законната лихва от 20.11.2017 г. до окончателното плащане.

ЗАД „Армеец“ АД не е депозирало отговор на въззивната жалба, но е депозирало насрещна въззивна жалба, с която обжалват първоинстанционното решение в неговата осъдителна част. Считат, че решението е неправилно, постановено в нарушение на материалния закон и трайната съдебна практика. Поддържат, че пред първата инстанция не било доказано пълно и главно, че ПТП е резултат от виновно

противоправно поведение на водача на „Фолксваген Пасат“ с рег. № *****, а съдът приел противното в разрез със събраните доказателства. Виновна била ищцата, която предприела пресичане на червен светофар. На следващо място поддържат, че съдът неправилно приложил чл. 52 ЗЗД като определил обезщетение в размер на 20 000 лева, което не съответствало на търпените от ищцата болки и страдания. Силно занижен бил и определения принос в размер $\frac{3}{4}$ – 90%, като дори твърди наличие на самоувреждане. Моли първоинстанционното решение да бъде отменено в обжалваната част и исквете да бъдат изцяло отхвърлени.

Ищцата не е депозирала отговор на насрещната въззивна жалба.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението и по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Следователно относно правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан и следва да се произнесе в рамките на наведените от страните оплаквания, като обаче следва служебно да провери спазването на императивни материалноправни разпоредби, приложими към спора (така т. 1 от тълк. решение № 1/2013г. по тълк.д. № 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК).

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Във връзка с правилността, като взе предвид наведените във въззивните жалби пороци на атакувания акт и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

В исквата си молба ищцата Е. К. Н. твърди, че процесното пътнотранспортно произшествие е настъпило изцяло по вина на водача на „Фолксваген Пасат“ с рег. № *****. И. К. С., който нарушавайки правилата за движение по пътищата, не е пропуснал пресичащата пешеходната пътека ищца и я е блъснал. Вследствие на настъпилия удар на Е.Н. били причинени телесни увреждания, изразяващи се в сътресение на мозъка, контузия на главата, контузия на гръбначен стълб, посттравматична кифоза на ниво С4-С5, разкъсване на коленните връзки на десен крак, разрушаване на хрущяла на коляното. Сочи, че е търпяла силни болки и страдания, които продължават и към момента. Поддържа, че гражданската отговорност на водача на лекия автомобил „Фолксваген Пасат“ е застрахована при ответното дружество, поради което е налице правен интерес от предявяването на настоящата претенция за изплащане на застрахователно обезщетение срещу „Застрахователно акционерно дружество А.“ АД. Искала е да бъде осъден застрахователя да ѝ заплати обезщетение за претърпените неимуществени вреди в размер на 50 000 лева, ведно със законната лихва от 31.01.2017 г. до окончателното изплащане.

Ответникът „Застрахователно акционерно дружество Армеец“ АД признава наличието на валидно сключена застраховка „Гражданска отговорност“ за процесния автомобил, но оспорва иска по основание и размер, поддържайки че от представения по делото констативен протокол за ПТП се установявало, че инцидентът е настъпил изцяло по вина на ищцата, която е предприела пресичане на червен сигнал на светофарната уредба и е поставила в невъзможност водача на МПС-то да спре своевременно, поради което поведението на шофьора не е виновно и противоправно. Оспорва описаните в исквата молба травматични увреждания да са причинени в резултат от процесното ПТП, като счита, че претендираният размер на обезщетението за прекомерен. При условията на евентуалност твърди, че с поведението си ищцата е съпричинила вредите, тъй като пресичала на червен забраняващ сигнал на светофарната уредба, като е навлязла в опасна близост до приближаващия автомобил.

За да бъде уважен прекият иск на пострадалия срещу застрахователя на делинквента по чл. 423, ал. 1 КЗ следва да се установят две групи факти. От една страна трябва да се установи наличието на застрахователно правоотношение между ответника в качеството на застраховател и прекия причинител на увреждането в качеството на застрахован. От друга страна следва да са налице кумулативно всички елементи от сложния фактически състав на неправомерното увреждане по чл. 45, ал.1 от ЗЗД - извършено виновно от делинквента противоправно деяние, от което да са настъпили в причинно - следствена връзка вреди за пострадалия от сочения вид и в търсения размер. Единствено за наличие на вината законът въвежда с разпоредбата на чл.45, ал.2 от ЗЗД оборима презумпция. Застрахователят отговаря в обема и до размера, в който отговаря застрахования водач.

По делото не е спорно настъпването на ПТП, наличието на валидна застраховка „Гражданска отговорност“ при ответното дружество към датата на ПТП за водача лек автомобил „Фолксваген Пасат“ – И. К. С., увредите на жалбоподателката и причинната им връзка с ПТП, като тези обстоятелства са установени пред първата инстанция и са безспорни пред настоящата. Спорен е въпросът дали е налице виновно противоправно поведение на И. С., във връзка с което е настъпило ПТП, дали приетият от първата инстанция размер на съпричиняването от страна на ищцата е по-високо от $\frac{3}{4}$, както и какъв е справедливият размер на справедливото обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди.

За установяване механизма на ПТП във връзка с поддържаното и пред въззивната инстанция възражение за съпричиняване от страна на застрахователя (относно размера на което няма оплакване от страна на ищцата), по делото са събрани писмени доказателства, изслушан е свидетел и е прието заключение на САТЕ, изготвено от вещото лице инж. И. Т., неоспорени от страните.

Свидетелят О. И. Е. е заявила, че е била свидетел на ПТП в гр. Перник и тя се обадила на телефон 112. Били 2 или три деца. Времето било хубаво, не било хлъзгаво, нямало сняг, било следобед. Свидетелката пътувала с кола и била втора кола в средната лента, била спряла на червен светофар. След като светнало зелено, колата пред нея тръгнала, тръгнала и тя. В най-дясната лента имало трети автомобил и тя видяла как децата пресичат, тичайки. Човекът карал бавно и само леко ги подчукнал. Те станали веднага. Ударът настъпил на самото кръстовище. Децата пресекли едната част на червено и вече на следващата претичали. Там имало пешеходна пътека, но и светофарна уредба, която работела и светела зелено за колите. Ударът не бил с висока скорост, бил при самото потегляне

В приетото заключение на САТЕ вещото лице инж. Тодоров е посочил, че мястото на удара и пострадалите пешеходци е по широчина на платното за движение на ул. „Юрий Гагарин“, на около 203 м. вляво от десния бордюр по посока на движението на автомобила и по дължина на платното за движение е на около 3м. преди кръстовището. Платното за движение е с три пътни ленти. На мястото има пешеходна пътека и светофарна уредба. Пешеходците са пресичали на червен светофар от ляво на дясно за посоката на движение на автомобила, а за автомобилите е светело зелено. Преди ПТП процесният автомобил е спрял на светофара в дясна лента. Тъй като опасността за водача – движение на деца върху платното за движение е съществувала преди тръгване на автомобила ,то предотвратимостта на ПТП от страна на водача се определя с възможността той да не потегля преди да е отминала опасността. Пешеходците са се намирали на пътното платно за 6.43 сек. преди да настъпи удара. Водачът е имал възможност да наблюдава движението на пешеходците преди да

потегли с автомобила си и е имал възможност да спре преди мястото на удара и да предотврати ПТП. Той е ударил пешеходците с предната си челна част.

Относно претърпените травми и болките и страданията на ищцата във връзка с тях по делото са събрани писмени доказателства – медицински документи и е изслушано заключение на СМЕ, изготвено от д-р Б. Б.. Той е посочил, че ищцата е получила в резултат на пътнотранспортното произшествие следните травматични увреждания: *контузия на главата; мозъчно сътресение от лека форма; навяхване на шията; тежко навяхване на дясната колянна става; частична лезия (прекъсване), тендинит и инсерционит на залавните места на вътрешния колатерален лигамент; инсерционит на сухожилие на четириглавия мускул и сухожилието на колянното капаче; десециращ остеохондрит (фрагментация) на хрущяла на тибиялното плато*. Полученото мозъчно сътресение е от лека форма, с временна загуба на съзнанието, но без трайни негативно неврологични последици. Полученото навяхване на шията е причинили болки и страдания за кратък период от време, като не е налице S – образно изкривяване на шийните прешлени, защото ищцата няма фрактури на шийните прешлени, които обичайно стоят в основата на това изкривяване, като установеното изкривяване е било временно, поради рефлекторна контрактура (блокаж) на мускулатурата. Полученото тежко навяхване и претърпяната лезия на вътрешната колателарна връзка и останалите мекотъканни увреждания на дясното коляно са причинили трайно затруднение на движенията на десния долен крайник за срок до 3 месеца в случая. Първа медицинска помощ ищцата е получила в Травматологичния кабинет на МБАЛ „Рахила А.а“, гр. Перник на следващия ден, с оплаквания за болки в шията и дясното коляно. Извършени са рентгенови изследвания, но костни увреждания не са били констатирани. Поставена е гипсова имобилизация, след това подменена с колянна ортопедична ортеза - за срок от 35 дни. Лечебният и възстановителен период са приключили за около три месеца.

При така събраните доказателства, настоящият състав намира, че водачът И. С. е нарушил правилата за движение по пътищата и по-точно чл. 5, ал. 2, т. 1 ЗДвП, която норма го задължава да бъде внимателен и предпазлив към уязвимите участници в движението, каквито са пешеходците. Въпреки че той е имал видимост към пресичащите пешеходци и могъл да възприеме, че те продължават пресичането, въпреки че за тях свети червено, още повече, че най-малко един от тях – ищцата, е била дете (на 17 г.), той не е бил достатъчно предпазлив, не е съобразил поведението си с тяхното и е потеглил преди те да отминат, поради което ги е блъснал.

Несъмнено установено е и наличие на съпричиняване от страна на ищцата, която е пресичала на червен сигнал на светофара за пешеходци. Въпреки че на мястото е имало пешеходна пътека, тя е следвало да се съобрази със светлинния сигнал, съобр. чл. 7, ал. 2 ЗДвП и да не предприема пресичане. Като не е сторила това, тя е нарушила посочената норма, както и чл. 35, ал. 4, т. 1 ППЗДвП. Това нейно противоправно поведение несъмнено е в причинна връзка с ПТП и съпричиняването е във висок процент. Все пак следва да бъде съобразено, че ищцата е била още дете към момента на ПТП, само на 17 години, което прави отговорността към нея от страна на водача на МПС като към дете-пешеходец още по-голяма, доколкото децата са по-уязвими от останалите участници в движението по пътищата. Водачът е възрастен човек, който следва да може да преценява ситуацията и да съобразява поведението си с нея, а изискванията в тази насока към едно дете са по-малки. Предвид това съпричиняването от ищцата и водача настоящият състав намира за равностойно. Предвид липсата обаче на оплакване от страна на ищцата относно приетия от първата инстанция размер на съпричиняването от $\frac{3}{4}$ за ищцата, настоящата инстанция не може да го намали. Във

всички случаи обаче оплакването на застрахователя за принос на ищцата 90% и за самоувреждане е неоснователно.

Относно размера на дължимото се на ищцата обезщетение за неимуществени вреди, при приложение нормата на чл. 52 ЗЗД, съдът намира следното:

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост - чл.52 ЗЗД. Според приетото в Постановление № 4/23.12.1968г. на Пленума на ВС понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат пред вид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обстоятелства при телесни увреждания са характерът, броят и начинът на увреждането, обстоятелствата, при които е извършено, евентуално допълнително влошаване на здравословното състояние на пострадалия, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и пр. От друга страна в константната съдебна практика на ВКС (обективирана в решения, постановени по реда на чл.290 от ГПК – напр. решение № 83 от 06.07.2009 г. по т.д. № 795/2008 г. на ВКС, ТК, II т.о., решение №151 от 12.11.2013 г. по т.д. №486/2012 г., ТК, II т.о., решение №130 от 09.07.2013 г. по т.д. № 669/2012 г. на ВКС, ТК, II т.о., и мн.др.) се приема, че при определяне на справедливото обезщетение за неимуществени вреди, следва да се вземат предвид във всеки конкретен случай установените по делото конкретни обстоятелства, свързани с характера и тежестта на увреждането, интензитета и продължителността на претърпените физически и емоционални болки и страдания, а така също и икономическото състояние в страната към момента на увреждането, израз на което са и установените лимити на отговорност на застрахователя към този момент. В мотивите на решението си, съдът следва конкретно да посочи същите обстоятелства и да обоснове значението им за размера на неимуществените вреди.

Като съобрази описаните по-горе увреждания и последиците от тях, и свързаните с тях физически и психически болки и страдания на жалбоподателя, техния вид, интензитет и продължителност, обусловени от вида и тежестта на уврежданията, възрастта на ищеца при ПТП – 17 г. – възраст, която се характеризира с много динамичен начин на живот; обстоятелството, че въпреки това ежедневието на ищцата е било променено за период от 3 месеца, през които е търпяла болки, по-сериозни през първия месец, пред който последиците от мозъчното сътресение са били осезаеми, както и за повече от месец е имала значителни затруднения в придвижването, предвид поставената гипсова имобилизация, а в останалата част от срока на възстановяване имала продължаващ дискомфорт при придвижване; обстоятелството, че няма счупвания и не е лекувана оперативно, а само консервативно; лимитите на застрахователните обезщетения и икономическите условия в страната към 2017 г. и като се съобрази принципа на справедливост, залегнал в разпоредбата на чл.52 ЗЗД, съдът намира, че размера на адекватната обезвреда на претърпените от ищцата неимуществени вреди от ПТП е 25 000 лева. Ето защо е частично основателно оплакването на ищцата, че първата инстанция ѝ е определила занижено обезщетение в разрез с принципа за справедливост по чл. 52 ЗЗД.

С така приетият принос следва да бъде намален размера на определеното като справедливо обезщетение, или застрахователят дължи на ищцата обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди във връзка с ПТП в размер на 6 250 лева.

Предвид достигане на въззивния съд до извод относно размера на справедливото обезщетение за неимуществени вреди различен от този, до който е достигнал първоинстанционния съд, първоинстанционното решение следва да бъде отменено в

частта, в която искът е отхвърлен за сума над 5 000 лева до 6 250 лева и на ищцата следва да бъдат присъдени още 1 250 лева, ведно със законната лихва от 20.11.2019 г. до окончателното плащане. В останалата обжалвана част първоинстанционното решение е правилно и следва да бъде потвърдено.

По разноските: При този изход от спора право на разноски в настоящото производство има всяка страна, в зависимост от защитения материален интерес.

Ищцата не е сторила такива, тъй като е освободена от внасяне на държавна такса при условията на чл. 83, ал. 2 ГПК, но е била представлявана от адвокат безплатно и неговото възнаграждение следва да бъде определено по реда на чл. 38, ал. 2 ГПК.

При защитен интерес в размер на 6 250 лева от общо защитаван интерес в размер на 50 000 лева, на адв. В. А. следва да бъдат присъдени 253.75 лева.

Застрахователят е направил разноски за държавна такса в размер на 100 лева, но тя не му се дължи, тъй като въззивната му жалба не е уважена. Защитаван е бил от юрисконсулт, н акогото следва да бъде определено възнаграждение по реда на чл. 78, ал. 8 ГПК в размер на 100 лева, съоразно фактическата и правна сложност на производството.

За първата инстанция на адв. В. А. се дължат още 85.75 лева.

Първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, с която на застрахователя са присъдени разноски над 388.75 лева.

ЗАД „Армеец“ АД следва да заплати по сметка на САС 25 лева – държавна такса и по сметка на СГС – още 50 лева – държавна такса.

Водено от изложеното, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 261907/18.12.2020 г. по гр.д. № 16296/2017 г. на СГС, I-16 състав в частта, с която е отхвърлен иска на Е. К. Н. против „ЗАД Армеец“ АД по чл. 432, ал. 1 КЗ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от ПТП, претърпяно на 31.01.2017 г. за сума над 5 000 лева до 6 250 лева, както и в частта, в която с решението са присъдени разноски на „ЗАД Армеец“ АД в размер над 388.75 лева и вместо това постановява:

ОСЪЖДА „ЗАД Армеец“ АД, ЕИК 121076907, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Стефан Караджа“ № 2 да заплати на Е. К. Н., ЕГН *****, гр. ***, ул. „****“ № * сумата **1 250 лева**, допълнително към вече присъдените ѝ от СГС 5 000 лева, представляващи обезщетение за неимуществени вреди от ПТП, претърпяно на 31.01.2017 г., ведно със законната лихва върху сумата от 20.11.2017 г. до окончателното плащане на задължението.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 261907/18.12.2020 г. по гр.д. № 16296/2017 г. на СГС, I-16 състав в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА „ЗАД Армеец“ АД, ЕИК 121076907, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Стефан Караджа“ № 2 да заплати на адв. В. Т. А. от САК,

сумата 253.75 лева – адвокатско възнаграждение пред САС, определено по реда на чл. 38, ал. 2 ЗА, както и **сумата 85.75** лева – допълнително адвокатско възнаграждение пред СГС.

ОСЪЖДА „ЗАД Армеец“ АД, ЕИК 121076907, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Стефан Караджа“ № 2 **да заплати в бюджета на съдебната власт по сметка на Апелативен съд – София сумата 25 лева – държавна такса, както и по сметка на Софийски градски съд сумата 50 лева – допълнителна държавна такса.**

ОСЪЖДА Е. К. Н., ЕГН *****, гр. ***, ул. „****“ № * **да заплати на „ЗАД Армеец“ АД, ЕИК 121076907, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Стефан Караджа“ № 2 сумата 100 лева – юрисконсултско възнаграждение пред САС.**

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при наличие на предпоставките на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____